

ניסים כמ"ש מהר"י סג"ל ז"ל דהרי מלות חס
ופסח גם הם לא היו כנס היינו חייבים לקיים
מדאורייתא, וקרא דוגמה לבק ביום ההוא לאחר
בעבור זה ש"י לי לקבל את המלה הזאת ולעשות
מנהג וזכר לעתיד. עשה ה' לי בלאתי מחמרים
ונפל האמת בשעתו וחמנו הוא הזמן שהיו ראויים
לגאול והולכתם ללאת בחפזן כדי להיות להם לזכר
על המלות המלות ש"י להם להלשות בלאתי.
יפוק חזי כי ענין הקרבן פסח נלמדו כדי שבכותו
יהיו גאולים, והמקראות יוביתו שמלת התורה
לא הוקבעו מחמת הניסים, אדרבה הניסים נתנו
במלות ולפיכך אין לבק שעשה ניסים, אמנם
במלות דרבנן בחנוכה ופורים דמשום הנס הוקבעו
והוא דבר חדש שאינו מפורש בתורה שקדמה
תרי אלפי שנה לביתא שלם תקט על דבר
חדש ברכה שעשה ניסים, ועי' בס' ש"מ ס"ק
ר"ו. ושמיר הקדמה זו כי מעולה היא לתת כס
כמה ספיקות ודו"ק. ג"ל הספר אלה המלות
ושפתיים יסק, ודבריו הם ממש דבר האבן
עורא:

העולה מזה דיש חילוק בין מלה דאורייתא
ובין מלה דרבנן דמלה דאורייתא
אינה מחמת הנס, אלא הנס היא בא מחמת
המלה

מה היא מלה. רק כאן מחמת ש"י בלק הולך
להשמיטנו שאפי"כ נקרא מלה *:

בעבור זה עשה ה' לי באבן עורא כתב
אמר ר' מר"נוס פירוש בעבור זה
ס' ראוי להיותו היפוך. זה בעבור שעשה ה' לי,
והאב"ע כתב היפך מדבריו, ופירש כי אין לנו
אזכרים מלות בעבור זה, רק בעבור זאת העבודה
שהיא אכילת מלה ולא יאכל חמץ, שהיא תחלת
המלות שזיה לנו השם, עשה לו ה' אותות עד
שהולחנו מחמרים, והעטם לא הולחנו מחמרים
רק לעבוד ככתוב בהולחך את השם מחמרים
מעבדון את האלקים על ההר הזה, וכתב אשר
הולאתי אתכם מארץ מצרים להיות לכם לאלקים
עכ"ד וכדי לבאר הדברים היטב אעתיק דברי
מהר"ל בהלכות הגדה של פסח שכתב ח"ל והא
דלא מברכין שעשה ניסים ויציאת מצרים, אמר
מהר"י סג"ל משום דמלה הכתובה בתורה היא ואין
מברכין שעשה ניסים אלא אמרו דרבנן בגון
חנוכה ופורים דתקנו הברכה משום הנס, ומלות
ופסח דאורייתא גם הם לא הם עכ"ל. ומלאתי
בס' אלה המלות ממחרת חלגו מלה תפ"ו
הביא דבר מהר"ל וכתב עליו וז"ל היינו טעמא
דעל מלה הכתובה בתורה אין לבק עלי' שעשה

(*) נראה דאין זה דיוק דאיתא במגלות ד' ל"ד ע"א כיון דאפי' לה נפחה. ואי"ל דהפי' ויאשו את הבק
היינו אחר האפי' נפחה, ונראה לפי"ו דבלק שייך אחר האפי' כי אז נפחה בשעת האפי' וקידם
האפי' שמה עסה או ערסותיכם וזה ש"י רש"י בלק בלא החמץ קרוי מלה שלא נעשה דהפי' של בלק
היינו נפחה קאי על קידם אפי' שזה הוא סימן חמץ אך מיירי שלא נפחה קידם אפי' וזה קרוי מלה.
וראיתי במזרחי ש"י בפ' בשלח עמ"ש רש"י שאכלו משורי הבק ס"א סעודות כי ח"ל י"מ שהטעם
ש"י בה משירי הבק אינו בעד הבק הכי בתורה ויאשו את הבק. כי אלא בעד המלה שאכלו כליל
ע"ו עם הפסח וכאלו כתב משורי המלה ולא מלינו לבק בלק שיאמר על המלה לא בכתוב ולא בדבר
רז"ל בשום מקום עכ"ל, ולכא"ו דבריו מרפסן איגרי הרי כתיב ויאשו את הבק עונת מליה. ונראה
מדבריו דקודם אפי' גם מלה נקרא בלק אך אחר האפי' לא נקרא עוד בלק רק מלה וכתב
שאכלו משורי הבק אי"כ קאי על אחר האפי' דאז נאכל ושוב לא נקרא עוד בלק רק מלה וזה היא
היפך מ"ש דהפי' ויאשו את הבק קאי על אחר אפי', אולם מ"ש אחר ז"ל דנפוח אינו סימן חמץ
לא כן איתא בש"ע אורח ס' חס"א ס"ק ה' בהג"ה מלה נפוחה באמלעותה אסורה ועי' לא פלגי
התם רק נפוחה בשעת אפי' אבל נפוחה קודם אפי' הוא סימן חמץ עיי"ה ועי' בשערי תשובה שם
שהגפיתה ס' לחימוץ כנפח החמץ בהיותו עיסה עכ"ל. עיי"ה. ועי' בח"י שם שהביא בשם חכם אחד
ראי' דנפוחה בשעת אפי' לא היא סימן חמץ מגמ' דמנחת הג"ל דגבי לחם הפנים קאמר כיון דאשו
נפחה לה עיי"ש וז"ל לפי"ו דהפי' ויאשו את הבק קאי על שעת אפי' דבשעת אפי' נפחה וחשיב אז
בלק ולאחר אפי' נקרא מלה ולא בלק כמ"ש המזרחי הג"ל ואין סתירה מדבריו דלשון בלק שייך לאפי'
ולא לאכילה דנאכל אחר אפי' וזה ה"י ברש"י בלק בלא החמץ היינו שלא נפחה קודם אפי' רק בשעת
אפי' חשיב מלה כמ"ש הח"י הג"ל ודו"ק היטב. הג"ה מבה"ס: